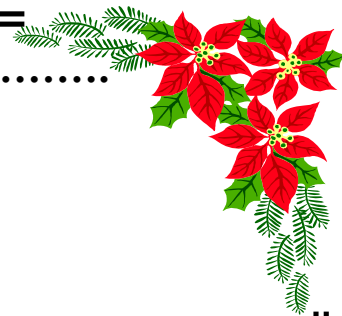

PHÒNG GIÁO DỤC – ĐÀO TẠO

TRƯỜNG TIỂU HỌC

--- ❧ ✧ ❧ ---

SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM

ĐỀ TÀI:

**BIỆN PHÁP PHÁT HUY TÍNH TÍCH CỰC CỦA HỌC
SINH KHI HỌC MÔN TỰ NHIÊN VÀ XÃ HỘI LỚP 3
(Bộ sách Cánh diều)**

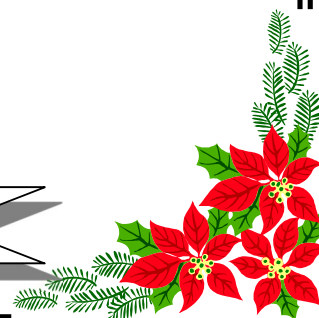
Lĩnh vực: ...

Họ và tên tác giả:

Đơn vị:

Năm học: 20....- 20...

MỤC LỤC

A. MỞ ĐẦU.....	1
1. Lý do chọn đề tài.....	1
2. Mục đích nghiên cứu	2
3. Phạm vi nghiên cứu	2
4. Đối tượng nghiên cứu	2
B. NỘI DUNG	3
1. Cơ sở lý luận	3
2. Cơ sở thực tiễn.....	4
3. Giải pháp thực hiện.....	8
Biện pháp 1: Đa dạng hóa nội dung bài giảng thông qua các hình ảnh, video sinh động, trực quan để gợi mở và hướng dẫn học sinh.....	8
Biện pháp 2: Vận dụng kỹ thuật "Trình bày một phút" vào các tiết dạy để giúp học sinh nắm được nội dung bài học ngay trên lớp.....	11
Biện pháp 3: Nâng cao hiệu quả của việc học tập theo nhóm để phát huy tính tích cực của học sinh.....	13
Biện pháp 4: Lồng ghép các trò chơi học tập để nâng cao hứng thú, phát triển tư duy tích cực và rèn luyện kỹ năng cho học sinh	17
Biện pháp 5: Hướng dẫn học sinh chủ động xây dựng sơ đồ tư duy để nắm vững nội dung chính của bài học.....	19
4. Hiệu quả của sáng kiến.....	21
C. KẾT LUẬN	24
1. Kết luận	24
2. Bài học kinh nghiệm	25
D. TÀI LIỆU THAM KHẢO	26

A. MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Giáo dục tiểu học là bước giáo dục cơ bản và quan trọng nhất trong nền giáo dục, giai đoạn định hình tính cách và tư duy cho các em học sinh. Mục tiêu của giáo dục tiểu học là tạo một môi trường tốt nhất để học sinh được phát triển toàn diện cả về trí tuệ về kỹ năng sống. Ở giai đoạn này tất cả các môn học đều có tầm quan trọng như nhau. Mỗi môn học đều có đặc thù riêng góp phần giáo dục toàn diện cho học sinh. Nếu như môn Toán rèn luyện cho các em về khả năng tính toán tư duy logic thì với môn Tự nhiên và xã hội sẽ giúp các em mở rộng tầm hiểu biết về thế giới quan, hình thành tình yêu, tinh thần trách nhiệm với thiên nhiên – gia đình – xã hội. Môn học Tự nhiên và xã hội nói chung và khối lớp 3 nói riêng có vai trò hết sức quan trọng với học sinh. Thông qua môn học này, các em có thêm những kiến thức về tự nhiên, xã hội như hiểu biết về con người, sức khỏe, hiểu biết về một số sự vật hiện tượng đơn giản trong tự nhiên và xã hội.

Trong những năm gần đây, ngành giáo dục luôn luôn có động thái đổi mới để phù hợp với học sinh để nâng cao chất lượng dạy và học. Hầu hết các thầy cô khi nghiên cứu các phương pháp dạy học đều đặt ra mục tiêu giúp cho học sinh của mình chủ động tích cực hơn trong học tập. Một trong những phương pháp hiệu quả để thúc đẩy tinh thần học tập của các em học sinh đó là phương pháp phát huy tính tích cực. Phương pháp dạy học tích cực hướng tới việc hoạt động hóa, tích cực hóa hoạt động nhận thức của học sinh. Đây cũng là một phương pháp hướng tới mục tiêu học đi đôi với hành. Đối với môn học Tự nhiên và xã hội đòi hỏi giáo viên không chỉ đơn thuần là truyền tải kiến thức cho học sinh mà còn giúp các em biết vận dụng các kiến thức đó vào đời sống thực tế. Chính vì vậy phương pháp dạy học tích cực rất cần thiết trong việc giảng dạy môn học Tự nhiên và xã hội đặc biệt là khối lớp 3. Qua quá trình nghiên cứu và giảng dạy thực tế, tôi xin đề xuất ***“Biện pháp phát huy tính tích cực của học sinh”*** để giúp các em học sinh học tốt môn Tự nhiên và xã hội lớp 3 (theo bộ sách Cánh diều).

2. Mục đích nghiên cứu

+ Góp phần đổi mới phương pháp dạy và học môn học Tự nhiên và xã hội lớp 3 trong hệ thống giáo dục

+ Giúp các em học sinh học tập môn học Tự nhiên và xã hội tốt hơn. Hình thành cho các em niềm yêu thích môn học từ đó các em dễ dàng tiếp thu kiến thức, phát huy toàn diện năng lực, khả năng thực hành áp dụng lý thuyết vào cuộc sống

+ Giúp thầy cô có thêm phương pháp giảng dạy môn học Tự nhiên và xã hội lớp 3 đạt hiệu quả cao.

+ Nhận được ý kiến trao đổi, chia sẻ từ cán bộ quản lý nhà trường, từ các bạn đồng nghiệp để tôi phát huy những mặt mạnh; điều chỉnh, khắc phục những hạn chế, tồn tại cho hoàn thiện hơn.

+ Rèn luyện tinh thần năng động, giữ lửa lòng say mê, sáng tạo; cố gắng học tập, tự hoàn thiện mình để theo kịp sự tiến bộ của thời đại.

3. Phạm vi nghiên cứu

Nghiên cứu các biện pháp giúp các em học sinh lớp 3 chủ động tích cực hơn trong các tiết học môn Tự nhiên và xã hội. Các biện pháp được nghiên cứu và áp dụng trực tiếp vào các bài học trong sách Tự nhiên và xã hội lớp 3 của bộ sách Cánh diều.

Học sinh lớp 3 trường

Năm học:

4. Đối tượng nghiên cứu

Các biện pháp phát huy tính tích cực của học sinh học môn Tự nhiên và xã hội lớp 3.

B. NỘI DUNG

1. Cơ sở lý luận

Tri thức là yếu tố quan trọng của nền kinh tế để đẩy mạnh quá trình công nghiệp hoá – hiện đại hoá đất nước. Đảng và Nhà nước ta luôn quan tâm và coi trọng đến sự nghiệp phát triển giáo dục và đào tạo, coi “phát triển giáo dục là quốc sách hàng đầu”, “đầu tư cho giáo dục là đầu tư cho phát triển”. Trong đó giáo dục Tiểu học là bậc học cực kì quan trọng, đặt nền móng cho hệ thống giáo dục phổ thông, tạo tiền đề để thực hiện chiến lược “nâng cao dân trí, đào tạo nhân lực, bồi dưỡng nhân tài”. Cùng với các môn học khác và hoạt động giáo dục ở cấp Tiểu học, môn Tự nhiên và Xã hội góp phần hình thành và phát triển các phẩm chất chủ yếu đã quy định trong Chương trình giáo dục phổ thông tổng thể. Môn học Tự nhiên và xã hội nói chung và với khối lớp 3 nói riêng là là sự tổng hoà kiến thức về thế giới quan. Môn học này không chỉ quan trọng về mặt tri thức mà còn rèn luyện về phẩm chất, kĩ năng cho các em học sinh. Do đó việc nghiên cứu để nâng cao chất lượng dạy và học môn Tự nhiên và xã hội là điều hết sức cần thiết cho quá trình giảng dạy – học tập của giáo viên và học sinh.

Trong nghị quyết của Hội nghị Trung ương 8 khóa XI về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo nêu rõ: “Tiếp tục đổi mới mạnh mẽ phương pháp dạy và học theo hướng hiện đại; phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo và vận dụng kiến thức, kĩ năng của người học; khắc phục lối truyền thụ áp đặt một chiều, ghi nhớ máy móc. Tập trung dạy cách học, cách nghĩ, khuyến khích tự học, tạo cơ sở để người học tự cập nhật và đổi mới tri thức, kĩ năng, phát triển năng lực. Chuyển từ học chủ yếu trên lớp sang tổ chức hình thức học tập đa dạng, chú ý các hoạt động xã hội, ngoại khóa, nghiên cứu khoa học. Đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin và truyền thông trong dạy và học”. Mục tiêu của việc đổi mới là giúp các em học sinh trau dồi các phẩm chất linh hoạt, độc lập, sáng tạo để tự mình hoàn thành nhiệm vụ nhận thức với sự tổ chức, hướng dẫn của giáo viên. Qua quá trình tìm tòi và nghiên cứu tôi nhận thấy việc giúp các em học sinh phát huy tính tích cực là yếu tố cực kì quan trọng trong hoạt động đổi mới giáo dục.

Từ những lý do trên, tôi xin đề xuất một số **“biện pháp phát huy tính tích cực của học sinh khi học môn tự nhiên và xã hội lớp 3”** dựa theo bộ sách Cánh diều để từ đó giúp cho các em lĩnh hội kiến thức tốt hơn và chủ động sáng tạo hơn trong học tập cũng như đào tạo cho các em những kỹ năng cơ bản cần có trong cuộc sống.

2. Cơ sở thực tiễn

Bộ trưởng Bộ Giáo dục & Đào tạo (GD&ĐT) Phạm Vũ Luận đã có những chia sẻ về chương trình sách giáo khoa ở nước ta trước đây được xây dựng theo lối truyền thụ kiến thức một chiều, thiết kế những môn học ở các trường phổ thông cũng tựa như các lĩnh vực khoa học ngoài đời. Điều đó dẫn tới kiến thức trong sách giáo khoa chủ yếu là kiến thức khoa học, nặng tính hàn lâm, xa rời cuộc sống. Trong khi đó, kiến thức khoa học của loài người tăng rất nhanh, chỉ 4 đến 5 năm đã tăng gấp đôi về lượng kiến thức. Do vậy, phương pháp truyền thụ kiến thức một chiều cổ điển không thể đáp ứng được yêu cầu. Vì lẽ đó, chương trình đổi mới sách giáo khoa lớp 3 trong đó có môn Tự nhiên và xã hội được triển khai trong năm học 2022-2023. Chương trình và sách giáo khoa mới đảm bảo tính hiện đại, hội nhập và tạo được sự chuyển biến căn bản về chất lượng giáo dục. Với định hướng này thì phương pháp dạy truyền thống đã không còn thích hợp để áp dụng. Để giúp các em nhanh chóng theo kịp chương trình sách mới, các thầy cô nên kết hợp việc giảng dạy với các biện pháp giúp phát huy tính tích cực của các em học sinh từ đó các em học tập dễ dàng hơn và phát triển toàn diện hơn.

Những năm gần đây chủ đề về dạy học tích cực đang là mối quan tâm của rất nhiều giáo viên. Đã có rất nhiều phương pháp được đề xuất với cùng chung một mục tiêu là đổi mới cách dạy học theo hướng thầy cô là người dẫn dắt, các em học sinh là người chủ động trong việc lĩnh hội kiến thức để các em được tư duy sáng tạo nhiều hơn và phát triển toàn diện hơn. Tôi đã có tham khảo áp dụng các phương pháp dạy học cho lớp tuy nhiên vẫn còn một số bất cập dẫn đến chất lượng dạy và học chưa được cải thiện nhiều. Ngoài ra từ phía giáo viên và học sinh còn đang chú trọng môn Toán, Tiếng Việt và chỉ coi môn Tự nhiên và xã hội là môn học phụ nên có phần lơ là. Trước tiết học các thầy cô chưa có sự chuẩn bị

chu đáo cho bài học, chỉ giảng dạy cho học sinh theo lối truyền thống sơ sài mà không có các công cụ giúp cho bài giảng sinh động phong phú. Việc học sinh học theo phương pháp truyền thống không có sự tương tác, chỉ chép đầy đủ nội dung theo yêu cầu và về nhà học thuộc đã vô tình tạo ra nhiều lỗ hổng trong giáo dục. Đối với các em học sinh do còn đang ở độ tuổi vui chơi nên chưa có được sự chủ động, tập trung cho bài học của mình. Hầu hết các em cũng nghĩ môn Tự nhiên và xã hội không quan trọng nên học tập đối phó, không có sự tư duy sáng tạo cho môn học. Khi đón các em học sinh từ lớp 2 lên lớp 3, tôi đã cho các em điền vào phiếu khảo sát về mức độ yêu thích môn học Tự nhiên và xã hội và thống kê được kết quả như sau:

Câu hỏi	Có		Không	
	Số lượng	%	Số lượng	%
1. Em thích học môn Tự nhiên và Xã hội hay không ?	12/36	33,3	24/36	66,7
2. Em cảm thấy giờ học phân môn Tự nhiên và Xã hội có lôi cuốn và hấp dẫn không	13/36	36,1	23/36	63,9
3. Em thường xuyên tham gia thảo luận, trao đổi với các bạn trong nhóm.	12/36	33,3	24/36	66,7
4. Lớp em thường xuyên phát biểu xây dựng bài trong giờ học môn Tự nhiên và Xã hội.	7/36	18,4	29/36	81,6

Chính vì việc không yêu thích môn học, học tập đối phó của học sinh và phương pháp giảng dạy chưa phù hợp của thầy cô dẫn đến chất lượng học môn Tự nhiên và xã hội của các em học sinh rất kém. Tôi đã cho các em làm một bài kiểm tra để khảo sát kiến thức về môn học của các em.

1 Một số hoạt động sản xuất nông nghiệp

1. Kể tên những hoạt động trong các hình dưới đây.
Các hoạt động đó mang lại ích lợi gì?

1

Trồng lúa

2

Nuôi lợn

3

Trồng rừng

4

Nuôi gà

Cách thức triển khai : Các thầy cô chuẩn bị những ô chữ tên như trên ảnh và chia lớp thành 4 nhóm, mỗi tổ là 1 nhóm. Nhiệm vụ mỗi nhóm là ghép tên các hoạt động nông nghiệp sao cho phù hợp với các sản phẩm nông nghiệp. 4 nhóm sẽ thi đua với nhau nhóm nào ghép nhanh và chính xác nhất sẽ giành được phần quà từ giáo viên.

Minh chứng: Qua quá trình tổ chức cho các em học sinh thảo luận nhóm trong các tiết học, lớp tôi đã có sự tiến bộ rõ rệt. Bên cạnh việc tiếp thu kiến thức từ giáo viên các em còn được học hỏi thêm từ bạn bè của mình. Việc trao đổi với các bạn cũng giúp giờ học môn Tự nhiên và xã hội của các em được thoải mái và năng động. hơn từ đó giúp các em phát triển toàn diện cả về tri thức lẫn kỹ năng. Việc học tập nhóm đã gián tiếp tạo cơ hội cho các em học sinh được tư duy sáng tạo, tích cực hơn trong học tập và giúp các em gắn bó đoàn kết với nhau hơn.

Biện pháp 4: Lồng ghép các trò chơi học tập để nâng cao hứng thú, phát triển tư duy tích cực và rèn luyện kỹ năng cho học sinh

Nội dung: Để giúp các em học sinh tích cực hơn khi học Môn tự nhiên và xã hội bản thân tôi nhận định trước tiên cần phải xây dựng bài giảng cuốn hút để các em có hứng thú học tập. Và một trong những điều không thể thiếu khi xây dựng bài giảng cho các em là lồng ghép các trò chơi học tập. Trò chơi học tập là hoạt động mang tính chất vui chơi giải trí, nhưng xây dựng nội dung dựa trên kiến thức của bài học. Môn tự nhiên và xã hội lớp 3 tuy kiến thức rất gần gũi với đời sống của các em học sinh nhưng nếu để diễn tả bằng lời sẽ rất khô khan và nhàm chán. Bằng cách tổ chức các trò chơi sẽ thu hút các em học sinh, đẩy mạnh phong trào học tập, tăng khả năng tư duy sáng tạo khiến cho các em học tập và ghi nhớ kiến thức một cách vừa tự nhiên vừa hiệu quả.

Ví dụ 1: Bài 10 “ Hoạt động sản xuất công nghiệp và thủ công” Trang 48 Tự nhiên và xã hội lớp 3 bộ sách Cánh diều tập 1.

1 Một số hoạt động sản xuất công nghiệp

Kể tên những hoạt động trong các hình dưới đây.
Các hoạt động đó mang lại ích lợi gì?

1 May mặc

2 Chế biến tôm

3 Sản xuất phích nước

4 Sản xuất ô tô

Cách thức triển khai: Các thầy cô chuẩn bị một tờ giấy to ghi các công việc về hoạt động sản xuất công nghiệp rồi dán lên bảng. Sẽ có 5 học sinh tham gia trò

chơi. Khi các thầy cô đọc đến tên hoạt động nào các bạn sẽ nhanh tay chạy lên khoanh vào tên hoạt động đó. Bạn nào khoanh được nhiều nhất là người chiến thắng.

Minh chứng: Tổ chức trò chơi học tập giúp các em học sinh được “học mà chơi, chơi mà học”. Bên cạnh những tiết giảng bài đơn thuần tôi kết hợp những tiết học sôi nổi bằng việc tổ chức trò chơi học tập để tạo không khí sôi nổi cho các em học tập bớt căng thẳng mệt mỏi. Khi áp dụng biện pháp này tôi cảm nhận các em học sinh lớp tôi đã không còn học môn Tự nhiên và xã hội với tâm lý bắt buộc mà các em thực sự say mê yêu thích môn học. Ngoài việc lĩnh hội được kiến thức bài giảng các em được rèn luyện tính tích cực, chủ động và áp dụng rất nhạy bén và linh hoạt lý thuyết vào các bài tập cũng như trong đời sống.

LIÊN HỆ TẢI MẪU

ZALO: 0833206833

Nội dung: Tải mã skkn *****

Phí tải: 100.000 VNĐ

Chỉ nhận thanh toán qua STK

TOPSKKN